

ÇİFTLİK HAYVANLARI POLİKLİNİĞİ BİYOGÜVENLİK TALİMATI

DOK.KOD.NO : BYG-TL.13 Yayın Tarihi: 16.12.2019

Rev No / Tarihi :

Sayfa No: 1 / 6

1. AMAÇ:

Bursa Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Çiftlik Hayvanları Polikliniği ve bağlı ünitelerinde güvenli çalışma koşullarının sağlanabilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

2. SORUMLULUK:

BUÜ Hayvan Hastanesi Çiftlik Hayvanları Polikliniğinde uyulması gereken tüm kurallardan-fakülte öğrenci ve teknik, idari (başhekimlik) ve akademik personelleri sorumludur.

3. UYGULAMA:

- Klinikler ve hospitalizasyon ünitelerinin hiçbir yerine yiyecek içeceklerle girilmesine izin verilmez.
- Klinik dışındaki insan ve hayvanlara enfeksiyöz etkenlerin bulaşmasını önlemek için klinikteki işlemler esnasında temiz önlük giyilmesi zorunludur.
- Önlükler her gün veya kirlendiğinde/kontamine olduğunda değiştirilmelidir.
- Personelin önlüklerinin yıkanmasından Hayvan Hastanesi, öğrencilerin önlüklerinin yıkanmasından öğrenciler sorumludur. Yıkama işlemi 60-90° C'de yapılmalıdır.
- Poliklinik içerisinde herhangi bir nedenle istenmeyen bir durum meydana geldiğinde mutlaka "İstenmeyen Olay Bildirim Formu" doldurulup yetkiliye teslim edilmelidir.

Cerrahi İşlemlerde Kıyafet:

- Tüm personel ve öğrenciler temiz, yeşil veya mavi ameliyathane önlüğü giymelidir.
- Ayaktaki sığırlarda yapılan laparotomik operasyonlarda temiz ve kolay dezenfekte edilebilir, su geçirmeyen önlük giyilmelidir.
- Preoperatif ve postoperatif hastalara müdahalede ameliyathane önlüğü üzerine temiz beyaz önlük giyilmelidir.
- Çiftlik Hayvanları Kliniğinde, hasta muayene/televi bakım alanında bulunan tüm öğrencilerin ve tüm personelin yıkanabilir, temiz çizme giymesi zorunludur. Çizmeler travmalara karşı ayağı koruyacak sağlamlıkta olmalıdır.
- Çizmelerle ofislere ve sınıflara girilmemeli, klinik dışı alanlarda dolaşılmamalıdır.
- Çizmesi olmayan personel ve öğrenci kliniğe alınmamalıdır.
- Çizmeler, düzenli olarak ya da gözle görünür şekilde kirlendiğinde, kontamine olduğunda temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Hayvanın zapt-ı raptına yardımcı olan sahibi veya bakıcısı da bu kurallara uymak zorundadır.

Genel Temizlik ve Hijyen

- Her hastayı muayene etmeden önce ve sonra eller kurallara uygun şekilde yıkanmalı (Bkz; **El Yıkama ve Eldiven Kullanımı Talimatı**) ve alkol bazlı el dezenfektanı ile dezenfekte edilmelidir.
- Enfeksiyöz hastalık ya da yeni doğan buzağı gibi risk düzeyi yüksek hastaların muayene ve tedavisinde temiz eldiven kullanılmalıdır.
- Dışkı, idrar, kan ve diğer sekresyonlarla kontamine olan yüzeyler ve ekipmanlar hastaya bakan personel veya bu iş için görevlendirilen personel tarafından ivedi olarak temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
BÖLÜM : YÖNETİM TEMSİLCİSİ	BÖLÜM : VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANI
İMZA :	İMZA :

ÇİFTLİK HAYVANLARI POLİKLİNİĞİ BİYOGÜVENLİK TALİMATI

DOK.KOD.NO : BYG-TL.13 Yayın Tarihi: 16.12.2019

Rev No / Tarihi :

Sayfa No: 2 / 6

- Hastane içerisinde gerekli yerlere konmuş olan dezenfektanlı-çizme banyosunu tüm personelin kullanması zorunludur. Çizme banyolarında çizmenin sadece tabanının değil, tamamının solüsyona daldırılması gerekmektedir. Dışkı ya da benzeri maddelerle kirlenmiş olan çizmelerin temizlenmesi için dezenfeksiyondan önce fırça ile yıkanmalıdır. Bunun için gerekli aparat veya teçhizat klinik girişlerinde bulundurulmalıdır.
- Rumen sondaları, padanlar, endoskop, steteskop ve termometreler vb aletler kullanıldıktan sonra başka bir hastada kullanılmadan önce dezenfekte edilmelidir.
- Kovalar, sondalar, huniler, spekülüm gibi aletler her kullanıldıktan sonra temizlenmeli ve uygun dezenfektan ile dezenfekte edilmelidir. Sterilizasyona uygun aletler sterilizasyona gönderilmelidir.
- Dışkı veya hasta akıntıları ile kontamine olan ekipmanların tekerlekleri ve yan tarafları temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Öğrencilere açık toplantı salonu veya sınıflardaki sıralar, masalar ve zemin her zaman temiz tutulmalıdır. “**Genel Temizlik, Dezenfeksiyon ve Sterilizasyon Talimatı**”na uyulması sağlanmalıdır.

Çiftlik Hayvanları Hospitalizasyon Ünitesi

- Hasta hayvanlar temel hijyenin sağlandığı padoklarda barındırılmalıdır.
- Yeni hasta kabul edilmeden önce altlık değiştirilmelidir.
- Bu işle görevli personel padokları ve holleri günde 2 kez yıkamalıdır. Temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri günlük olarak “**At ve Çiftlik Hayvanı Hospitalizasyonu Temizlik-Dezenfeksiyon Takip Formuna**” işlenmelidir.
- Yeni doğanların bölmelerindeki dışkı veya ıslak altlık hemen uzaklaştırılmalıdır.
- Padokların dezenfeksiyon işleminde dezenfektanlar kullanılırken mutlaka eldiven ya da benzeri koruyucular kullanılmalıdır. Hasta muayenesinde kullanılan lateks eldivenler bu iş için yeterlidir. Basınçlı su kullanımı gibi sıçrama olasılığı olan durumlarda laboratuvar gözlüğü veya yüz koruyucu gibi diğer koruyucu enstrümanlar kullanılmalıdır.
- Dezenfeksiyona başlamadan önce tüm dışkı ve altlık materyali uzaklaştırılmalıdır. Basınçlı su kullanılacaksa, su sıçramalarıyla diğer alanlara bulaşma olacağından, dikkatli davranılmalıdır.
- Duvarlar, kapılar ve zeminler fırça ile sabun veya deterjan kullanılarak yıkanmalıdır. Fırçalama ya da benzeri mekanik temizlik, oluşan filmleri veya kalıntı kirleri uzaklaştırmak açısından çok önemlidir.
- Deterjanla temizlendikten sonra yüzeyler iyice durulanmalıdır. Deterjan kalıntısı kalmamasına dikkat edilmelidir. Bu kalıntılar dezenfektanların etkinliğini ortadan kaldıracaktır. Ayrıca ortamda su birikintisi olmamasına da dikkat edilmelidir, bu birikintiler dezenfektanın seyreltilmesine, dolayısıyla etkili olamamasına neden olabilirler.
- Bütün yüzeyleri uygun dezenfektanla yıkanıp veya uygun dezenfektan bir pulvarizatör yardımı ile tüm yüzey ve olası çatlaklara püskürtülerek uygun süre yüzeyle temasta kalması sağlanmalıdır.
- Sürenin sonunda dezenfektan durulanmalıdır veya dezenfektan özelliğine göre kurumaya bırakılmalıdır.
- Dezenfeksiyondan sonra personel kullandığı kıyafetler uzaklaştırılmalı ve eller yıkanmalıdır.
- Hayvanların muayene ve tedavi edildiği, muayene odası gibi çok amaçlı alanlarda aynı prensiplere göre temizlik ve dezenfeksiyondan sorumlu personel tarafından temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
BÖLÜM : YÖNETİM TEMSİLCİSİ	BÖLÜM : VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANI
İMZA :	İMZA :

ÇİFTLİK HAYVANLARI POLİKLİNİĞİ BİYOGÜVENLİK TALİMATI

DOK.KOD.NO : BYG-TL.13 Yayın Tarihi: 16.12.2019

Rev No / Tarihi :

Sayfa No: 3 / 6

Çizme banyoları ve dezenfeksiyon paspasları

- Bu banyo veya paspasların solüsyonları her sabah görevli personel veya intörnler tarafından değiştirilmelidir.
- Solüsyonun aşırı kirlenmesi veya miktarının azalması durumunda hemen değiştirilmelidir.
- Çizme banyolarında çizmenin tamamen daldırılması esastır. Bu nedenler yeterli seviyede solüsyon olduğundan emin olunmalıdır.
- Personelin ve öğrenciler su geçirmez özellikte ayakkabı veya çizme giymelidir.

Kliniklerdeki alet ve ekipmanların dezenfeksiyon protokolü

- Farklı hastalarda kullanılan her türlü alet ve hastadan hastaya geçişte kullanmadan önce dezenfekte edilmek zorundadır.
- Kullanımdan önce sterilize edilen cerrahi malzemeler, her kullanımdan sonra sabunlu su ile temizlenmeli, uygun dezenfektan ile dezenfekte edilmeli, daha sonra sterilizasyon ünitesine gönderilmelidir.
- Klinisyen ve öğrencilerin kendi sahip oldukları stetoskoplar bulaşıcı olmayan alanlarda kullanılabilir ve düzenli olarak alkol ile dezenfekte edilmelidir.
- Yüksek riskli hastaların muayenesinde kullanılmak üzere fakülteye ait stetoskoplar bulundurulmalıdır. Bu stetoskoplar kullanımdan hemen sonra temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Kliniklerde elektronik termometreler kullanılmalıdır. Her kullanımdan sonra alkollü pamukla silinmelidir.
- BVD, Salmonellozis gibi yüksek riskli enterik enfeksiyon şüphesi olan hayvanlarda kullanılan termometrelerin kutuları olmalıdır.
- Hastalarda kullanılan makas, hemostatik pens gibi diğer ekipmanlarda %70'lik alkol veya %0,5'lik klorheksidin ile dezenfekte edilmelidir.
- Kliniklerdeki masalar, tezgahlar, lavabolar, zemin, toplantı salonları daima düzenli ve temiz tutulmalıdır.
- Kliniklerde öğrencilerin çantaları bulunmamalıdır. Çantalarını, kendilerine ait dolaplarda bulundurmamalıdır.

Çiftlik Hayvanları Kliniğinde Hasta Kabul

Ayakta Hasta kabulü

- İhbarı mecburi hastalık belirtilerini göstermeyen hastalar direk olarak indirme rampasına yönlendirilir. Taşıma araçlarının hastane önünde giriş çıkışlara engel olacak şekilde bırakılmaması gerekir.
- Ayakta gelen hastalar fakülteye ait, dezenfekte kovalarla sulanabilir ancak yemlenmemelidir. Kovalar her kullanımdan sonra temizlenmeli ve klorheksidin ile dezenfekte edilmelidir.

Hospitalize Hastalar

- Hastanın yatacağı padok klinik personeli tarafından belirlenir.
- Hayvanın yular ve ipleri hayvan sahibi ile eve gönderilmelidir.
- Padok kapısında tedavi/talimat kartları bulunmalıdır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
BÖLÜM : YÖNETİM TEMSİLCİSİ	BÖLÜM : VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANI
İMZA :	İMZA :

ÇİFTLİK HAYVANLARI POLİKLİNİĞİ BİYOGÜVENLİK TALİMATI

DOK.KOD.NO : BYG-TL.13 Yayın Tarihi: 16.12.2019

Rev No / Tarihi :

Sayfa No: 4 / 6

- Hasta padoğa girdikten sonra padok kartı hazırlanmalı (Hasta/hayvan sahibi bilgileri, sorumlu öğrenci ve klinisyen isimleri, tespit edilen veya şüphelenilen bulaşıcı enfeksiyöz hastalık, yemleme talimatı) ve padok girişine yerleştirilmelidir.
- Klinisyen tarafından kısıtlama getirilmedikçe, her hastaya temiz çeşme suyu verilmelidir.
- Yemleme talimatını yerine getirmek ilgili teknik personelin veya görevlendirilen öğrencinin görevidir.
- Padokları klinik personeli veya görevli öğrenci her sabah temizlemeli, gerektiğinde yeni altlık sermelidir.
- Hastanedeki padoklar yetişkin sığırlar, yatalak inekler ve buzağular için önceden tahsis edilmelidir.
- Sınıf 3 enfeksiyon şüpheli hayvanlar için uygun padok tahsis edilmelidir
- Sınıf 4 şüpheli ihbarı mecburi hastalık şüphesi olan hastalar izolasyon (karantina) bölümünde barındırılmalıdır.
- Kontaminasyon olasılığını azaltmak ve yaban hayvanlarının yuvalanmalarını önlemek için, hayvan hastanesinde minimal düzeyde altlık, kaba yem ve konsantre yem bulundurulmalıdır.
- Hastalar geldiğinde, padoğa altlığın serilmesi öğrencilerin, hasta bakım personelinin ve klinisyenin görevidir.
- Kullanımdaki padok sabah ve akşam padok görevlilerince temizlenir ve yeni altlık serilir.

Temizlik Protokolleri

Muayene alanı

- Dışkı, idrar, kan, salya veya salgularla kirlenen alan görevli personel tarafından hemen temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Görevdeki klinisyen, bu alanda temizliğin sağlandığından emin olmalıdır.

Hospitalizasyon ünitesi

- Hergün görevli personel sabah ve akşamüzeri mesai bitimi öncesi altlıkları değiştirmelidir.
- Hastalar personel tarafından kuru ot ve konsantre yemlerle yemlenmeli, aksi belirtilmedikçe sabah ve akşam sağılmalı, hastane holleri sabah yemlemesinden sonra süpürülmelidir.
- Tüm tane yem ve konsantreler kapaklı plastik kaplarda (örneğin, temiz çöp varilleri) depolanmalıdır.
- Tekerlekleri veya yan yüzeyleri dışkıyla kirlenen ekipmanlar hospitalizasyon ünitesinden ayrılmadan temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Tüm altlık materyali çöp bidonuna atılmalıdır.
- Zemindeki toz ve diğer küçük maddeler süpürülmelidir.
- Zemin ve duvarlar suyla yıkanmalı, kirli alanlar deterjan ve fırça ile temizlenmelidir. Sonra tüm padok durulanmalı ve zemin ve duvarlar uygun dezenfektan ile dezenfekte edilmelidir. Daha sonra padok kurumaya bırakılmalıdır.
- Bitişik alan ve holler de aynı şekilde temizlenip dezenfekte edilmelidir.
- Temizlikte kullanılan alet ve ekipmanlar günlük olarak temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Temizlik yapılırken tulum giyilmelidir.
- Uygun çöp bidonları kullanılmalıdır.
- Hasta hayvanların çöp bidonları ile temas etmemelerine özen gösterilmelidir.
- Temizlik malzemeleri gerektiğinde bir padoktan diğerine geçerken temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
BÖLÜM : YÖNETİM TEMSİLCİSİ	BÖLÜM : VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANI
İMZA :	İMZA :

ÇİFTLİK HAYVANLARI POLİKLİNİĞİ BİYOGÜVENLİK TALİMATI

DOK.KOD.NO : BYG-TL.13 Yayın Tarihi: 16.12.2019

Rev No / Tarihi :

Sayfa No: 5 / 6

- Gıda hayvanlarında kullanılan çöp bidonları At Kliniğinde kullanılmamalıdır. Tersi durum da aynı şekilde geçerlidir.

Haftalık rutinler:

- Yem depolarının zeminleri temizlenmelidir (süpür, durula, deterjanla fırçala ve durula).
- Lavabolar ve hollerdeki kanalizasyon giderleri temizlenmeli ve uygun dezenfektan ile dezenfekte edilmelidir.
- Son 1 aydır kullanılmayan padoklar toz birikimine karşı basınçlı su ile yıkanmalıdır.

Aylık rutinler:

- Sık kullanılmayan alanlar (duvarların üst kısımları, tartılar vs.) tozlanmaya karşı basınçlı su ile yıkanmalıdır.
- Temizlik ve dezenfeksiyonda kullanılan aletlerin bakımı yapılmalıdır.

Altı aylık rutinler:

- Sık kullanılsın kullanılmasın hospitalizasyon alanındaki tüm yüzeyler temizlenmeli ve kuvaterner amonyum bileşikleriyle dezenfekte edilmelidir.
- Buzağı boksları tepeden tırnağa fırçayla ve deterjanla temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Bulaşıcı hastalık ve normal hospitalizasyon üniteleri ve muayene bölümü hollerdeki kanalizasyon giderleri temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

Yıllık rutinler:

- Tüm hastane yılda bir kez tepeden tırnağa, tüm ekipmanları da içerecek şekilde temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

Genel temizlik:

- Yem depolama odalarında haşere kontrolü sağlanmalıdır.

Rutin Çevresel kontaminasyon denetimi:

- Zemin, elle temas eden yüzeyler, her 6 ayda bir, enfeksiyon ile ilişkili üniteler ise daha sık olacak şekilde Salmonella varlığı yönünden analiz edilmelidir.
- Pozitif sonuçlar, hastane Biyogüvenlik çalışma grubuna rapor edilmelidir.

Bulaşıcı Hastalık Şüpheli Hastaların Yönetimi

- Bulaşıcı hastalık tespit edilen veya şüphelenilen hastaların yönetiminde özel tedbirlerin uygulanması gereklidir. Özellikle dikkate alınması gereken hastalıklar akut gastrointestinal hastalıklar, akut solunum sistemi hastalıkları, BVD, çoklu antibiyotik direncine sahip bakteri enfeksiyonlarıdır.
- Bulaşıcı hastalık riski yüksek hastalar ayakta hasta olarak değerlendirilmeli ya da bulaşıcı hastalık hospitalizasyon ünitesinde yatırılmalıdır.
- Bulaşıcı hastalık riski olan hasta hospitalizasyon ünitesine alındığında uygun önleyici hekimlik kuralları uygulanmalıdır.
- Bulaşıcı enterik, solunum sistemi hastalığı, BVD şüphesi olan hayvanların muayenesi nakliye kamyonunda yapılmalıdır. Muayene eden klinisyen hastanın hospitalize edilip edilmeyeceğine ve/veya tedaviye kabul edilip edilmeyeceği kararını vermektir sorumludur.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
BÖLÜM : YÖNETİM TEMSİLCİSİ	BÖLÜM : VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANI
İMZA :	İMZA :

ÇİFTLİK HAYVANLARI POLİKLİNİĞİ BİYOĞÜVENLİK TALİMATI

DOK.KOD.NO : BYG-TL.13 Yayın Tarihi: 16.12.2019

Rev No / Tarihi :

Sayfa No: 6 / 6

- İhbarı zorunlu hastalık şüphesi durumunda İl Tarım Müdürlüğü Hayvan Hastalıkları Şubesi bilgilendirilmelidir.

4. İLGİLİ DOKÜMANLAR:

- BYG-FR.06 At ve Çiftlik Hayvanları Hospitalizasyonu Temizlik-Dezenfeksiyon Takip Formu
- BYG-FR.09 İstenmeyen Olay Bildirim Formu
- BYG-TL.09 Genel Temizlik, Dezenfeksiyon ve Sterilizasyon Talimatı
- BYG-TL.10 El Yıkama ve Eldiven Kullanımı Talimatı

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
BÖLÜM : YÖNETİM TEMSİLCİSİ	BÖLÜM : VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANI
İMZA :	İMZA :